

Jákob élete

Lekció: II.Kor. 5.15-21
Textus: Gen. 32.2-33.20

2000. dec. 17.
Gazdagrét

Küzdelem Istennel

Jákob történetének egyik csúcspontjához érkeztünk ebben a részben. Egész élete sűrűsödik össze a feszült, váratlan fordulatokkal teli történetben. Jákob személyiségének legdöntőbb vonásaival találjuk meg magunkat szemben.

Ikertestvére sarkát fogva érkezett a világra. Innen származik a Jákob név is, amelynek jelentése: aki megragad, aki hátulról megfog, aki kiszorít, aki kitúr, a csaló. Isten különös döntése volt, hogy Ábrahám és Izsák áldását Jákob, a fiatalabb fiú örökölje. Anyja, Rebeka, valamint Jákob nem készek megvárni az isteni ígélet beteljesedését. Először Jákob, Ézsau éhségére és szenvedélyességére építve, az elsőszülöttséget szerzi meg, majd pedig Rebeka útmutatásával az apai áldásból is kifosztja Ézsaut. Az idősebb fiú gyilkos haragra lobban és csak apja halálára vár, hogy megölje öccsét. Rebeka tudomást szerez a tervről és kimenekíti szeretett fiát Háránba, testvére, Lábán családjához.

Isten találkozik a menekülő, rettegő, földönfutóvá lett Jákobbal, és azt ígéri neki, hogy megáldja, megsokasítja, és visszaviszi atyái földjére. Húsz éve múlva Jákob meghallja Isten visszahívó parancsát, és feleségeivel, valamint jószágaival visszaindul Kánaánba. Először az anyagias Lábánnal kell megvívnia harcát, aki üldözőbe veszi Jákóbot. Az előző fejezetben olvassuk, miként avatkozott közbe Isten, megintve Lábánt, hogy ne ártson Jákóbnak, hanem engedje őt el. Jákob szabaddá lett Lábántól, előtte Kánaán földje, vele Isten ígérete.

Ézsautól azonban még nem szabadult meg. Húsz év után is számolnia kell testvére bosszújával. Az egyik konfliktusa békével végződött, de mi lesz a másikkal? Hogyan fog találkozni Ézsauval? Mi vár rá? Jákob először készül a találkozásra, majd váratlan küzdelemben találja magát, végül új emberként találkozik testvérel. Jöjjetek, kövessük nyomon a húsz évre visszamenő konfliktus lezáródását, valamint azt, hogyan lesz Jákóbból, a csalóból olyan ember, aki végre kész és képes magát az Úrra bízni!

I. A készülődés

Jákob rettegve készülődik az Ézsauval való találkozásra, ami a történetek fényében érthető. Bár útjának kezdetén Isten angyalaival találkozik (v.2-3), ez nem szabadítja meg kétségeitől. Szolgákat küld Ézsauhoz, hogy jelentésük bátyjának, szolgája, Jákob érkezik. A szolgák azonban rossz hírral jönnek vissza: Ézsau négyszáz emberrel elindult Jákob elé. A lerendezetlen konfliktus, a rossz lelkiismeret, a múltban elkövetett trükkök és csalások megtermik gyümölcsüket. Jákob nem tud másra gondolni, minthogy Ézsau bosszúvággyal teli közeledik, ezért *"nagy félelem és szorongás fogta el"*. Szorult helyzetében Jákob két dolgot cselekszik: terveket sző és imádkozik.

Népét két táborra osztja, úgy gondolkozván, hogyha Ézsau legyilkolja az egyik tábor, még mindig megmarad a másik. A másik ötlete pedig, hogy tekintélyes mennyiségű ajándékot kínál bátyjának, amelyet öt egymást követő csoportban indít el maga előtt. Minden csoport vezetőjének pontos utasítást ad arra nézve, hogy mit mondjanak Ézsauinak, amikor megkérdezi, hogy kié a jószág: *"Szolgádé, Jákobé, aki ajándékkal küldi uramnak, Ézsauinak. Ő maga is itt van mögöttünk."* Jákob, a trükkös ember, a manipuláció nagymestere semmit nem bíz a véletlenre. Azt gondolja, hogy *"Megengeszteltem őt az ajándékkal, amely előttem megy, és csak azután kerülök a színe elé, talán szívesen fogad."* Mindent precízen kalkulál, maga és családja életéről van szó.

Félelmében Istent is megszólítja. Az imádsággal is a testvérel való találkozóra készül. Ebben emlékezteti az Urat arra, hogy ő parancsolta neki, térjen vissza hazájába. Megvallja, hogy méltatlan volta ellenére Isten csodálatosan megáldotta, meggazdagította. Szabadulásért könyörög,

mert mi értelme volt minden áldásnak, ha Ézsau megsemmisíti azt. Isten nem hagyhatja, hogy Ézsau megölje őt, az anyákat és a gyermekeket.

Jákób minden idegszálával a találkozásra készül. Minden lehetséges eszközzel megpróbálja biztosítani magát. A kiszámíthatatlan Ézsau pedig közeledik. A csalónak nincs békessége.

Már letáborozott éjszakára a Jabbók Hárán felé eső oldalán. Azután mégis azt olvassuk, hogy fölkel, és még éjszaka átkelt a családjával együtt a patakon. A nem veszélytelen átkelést nem szokás éjjel megkockáztatni. Jákób azonban nyugtalan, nem tud másra gondolni, mint az elkerülhetetlen találkozásra Ézsauval. Talán minél hamarabb túl akar lenni rajta. Azután mégis visszatér a folyó innenső oldalára, ahol egyedül van. Rettegés, gondolkodás, imádság közepette készül a másnapra. Amikor egyszer csak valaki rátámad.

II. A küzdelem

A történetből először csak annyit tudunk meg, hogy az éj sötétjében valaki megtámadja Jákóbot, és küzd vele hajnalig. A valaki nem más, mint Isten maga. Kiderül, hogy Jákóbnak igazi harca, leszámolnivalója, elintézniivalója nem Ézsauval van, hanem Istennel. Jákóbnak nemcsak testvérével, Ézsauval, apjával, Izsákkal, feleségével, Ráhellal vannak konfliktusai, hanem elsősorban az Úrral. De ebben a harcban az Úr lefegyverzi Jákóbot, az örök ügyeskedőt.

a. Először az kell, hogy eldőljön, ki az erősebb.

Jákób egész életének legmeghatározóbb vonása az ügyeskedés, a kiszorítás, a becsapás. Mindvégig saját erejére támaszkodott. Hosszú ideig a hitnek, az Istenbe vetett bizalomnak nyomát sem láttuk benne. Isten csak arra volt jó, hogy őt is eszközként használja fel céljai elérésében. Isten azonban megjelenik és rátámad. Senki ne kérdezze, hogyan történik ez! Tudatosan keveset mond róla a szentíró. De Jákób csak így ismerheti fel életének mozgatórugóit, Isten ellen való küzdelmét. Mert amíg önmaga mesterkedéseiben bíz, nem adja át magát bizalommal Istennek. Isten ellen harcol. Ezen az éjszakán is ellenáll, nem akarja beadni a derekát. Jákób továbbra is azt gondolja, hogy "csak magamban bízhatom; ne várd soha, hogy más segítsen rajtad." Ezért ellenfele, aki látja, hogy nem bír vele, megüti csípője forgócsontját. Szükséges ez ahhoz, hogy Jákób elismerje, Isten erősebb nála és ő tehetetlen nélküle.

Hasonlóan vannak sokan, akik Istennel küzdenek és harcolnak. Akik életén végigvonul egy-egy nyomorúságos motívum, legyen az jellemvonásuk, visszatérő konfliktusuk vagy konfliktushelyzetük. Azt gondolják, hogy egy személy ellen van harcuk, vagy egy tulajdonságukkal küzdenek, vagy a "sors üldözi őket". Valami, amiből ki szeretnének kecmeregni, de úgy tűnik, hiába. Lehet ez egy Ézsau az életedben, lehet az ügyeskedő, csaló magatartásod, lehet önutálatod, önmegvetésed. Jákób azt hitte, hogy csak Ézsauval van elintézniivalója, valójában pedig Istennel harcol.

Te hol vívod nagy csatáid? Lehet, hogy a házastársad, volt házastársad, a testvéred, a szüleid látod a nagy ellenfélnek az életedben. Neheztelsz rájuk, sőt, bosszúvágyat táplálsz a szívedben, mert úgymond "tönkretették" az életedet. Felülkerekedni, győzni akarsz, vagy pedig oda jutottál, ahová Jákób, és egyszerűen csak túlélni szeretnél. *Vajon nem Istennel van elsősorban harcod? Vajon nem arról van szó, hogy neki nem engeded át magad teljesen? A másik emberrel, a világgal való szembenállásod nem alapvetően az Istennel való szembenállásod tükörképe?*

A megsebzett Jákób belekapaszkodik az idegenbe: "Nem bocsátlak el, amíg meg nem áldasz engem". Egész élete az áldásért való mesterkedésben telt, ebből most sem enged. Tudja, hogy az áldás megfogható, mérhető előnyöket jelent. Vajon mit kíván most: biztonságot? Hatalmat Ézsau felett? Családjá és vagyona megmaradásának garanciáját? Bizonyára mindezt. Isten azonban többet akar: lefegyverezni Jákóbot.

b. Jákóbnak szembesülnie kell önmagával.

"Mi a neved? - Jákób." A néven nevezés a hatalom jele az ószövetségben. Aki néven nevez, aki áldást mond, az feljebbvaló. Jákób itt elismeri, hogy ő a kisebb. De azt is elismeri, hogy valóban az, amit neve jelent: ügyeskedő, kiszorító, csaló. Elismeri jellemét, élete mozgatórugóját, valamint azt,

hogy ezen a ponton küzdött mindvégig Isten ellen. Már az anyaméhben tusakodott...
Ügyeskedésében mindig Istentől kívánt független maradni, ezért ellene harcolt.

A személyes önismeret és a szív mélyéről fakadó Isten elleni törekvés beismerése az önátadás és az Istenben való bizalom alapja. Aki azt gondolja, hogy bízik Istenben, és még sohasem látta meg, milyen erős szíve mélyén az Úrtól való függetlenség iránti vágy, nem ismeri önmagát és nem békélt meg Istennel. Ha a szívben nem lenne lázadás, Krisztusnak nem kellett volna meghalnia a kereszten, Pál pedig (aki jól tudta, mit jelent Istennel harcolni - *"Én vagyok a názáreti Jézus, akit te üldöztél..."*) nem kérlelné olyan szenvedélyesen, hogy *"Krisztusért kérünk, béküljete meg az Istennel."* (IIKor. 5.20)

c. *A küzdelemben Jákób új ember lesz.*

A névadás a Bibliában mindig döntő jelentőségű, a név megváltoztatása pedig különösen az (Abrám -- Ábrahám, Száraj - Sára, stb). *"Nem Jákób lesz ezután a neved, hanem Izrael, mert küzdöttél Istennel és emberekkel, és győztél."* Jákób új nevet, új identitást kap Istentől. "Izrael" azt jelenti, hogy Isten harcol, Isten küzd, vagy: aki Istennel harcolt. Meglepő, amit Isten mond: "küzdöttél ... és győztél". Jákób úgy emlékezhet erre az éjszakára, mint amelyiken megnyomorodott. Mert ez is az új emberhez tartozik. Örökre sánta lett csípőjére, azaz az Istennel való küzdelem nyomát, sebzettségét a testében hordozza. Ez gyengesége, amely emlékeztetheti arra, hogy csak Istenben bízva élheti életét. Így lesz ez az éjszaka titokzatos győzelem Jákób számára. Gyengeségében hordozza az erőt, az áldást, mert ebben fegyverezte le Isten, ezáltal lett új emberré. Istennel küzdött és győzött, mert eljutott arra a pontra, amikor önmagát átadta az Úrnak. Megtanulta hogy mit jelent Isten ígéretében bízni az ügyeskedések, a taktika helyett.

A küzdelemben Isten Jákóbot megsebesítette, majd szembesítette csaló voltával, hogy az önmagát feltétel nélkül átadó ember életében újat kezdjen. Van, hogy Istennek ma is hasonlóképpen kell bennünket átformálnia. "Ránktámad", megsebez, szembesít bűnös voltunkkal. Különben nem látjuk meg Jézus Krisztust, a megváltót és szabadítót. Lefegyverezés nélkül nem hagyjuk, hogy ő szólítson, nevezzen néven bennünket. Hálásak lehetünk, ha nem engedi, úgy küzdjünk az ézsaukkal, hogy nem látjuk, valójában vele van dolgunk!

III. A találkozás

Másnap reggel Jákób fényárban lép Ézsau elé. Most, hogy elrendezte Istennel való, egész életén végighúzódozó konfliktusát, egészen máshogy, új emberként találkozik testvérével. Felkészült rá, és ez látszik cselekedeteiben.

Felsorakoztatja családját Ézsau és négyszáz embere előtt. Először szolgálói és gyerekeik, majd Lea és fiai, végül Ráhel és József a sorrend. Vajon hova áll majd Jákób? Önmagát kívánja védeni, testvére haragját az asszonyokkal és gyerekekkel enyhíteni? Jákób végül feleségei és gyermekei élére állt. Nem manipulál, nem ügyeskedik, hanem bátran vállalja, ami előtte van. Korábbi büszkeségét alázat váltja fel: hétszer leborul testvére előtt. Végül pedig addig unszolja Ézsaut, amíg az el nem fogadja ajándékát, amellyel az ellopott áldásból juttat vissza valamit.

Isten csodája, hogy Ézsau megbocsátó szívvel érkezett. A testvérek ölelését közös csók, majd sírás kíséri. Megbékélés született Ézsau és Jákób között. Jákób ebben Isten jelenlétét véli felfedezni: *"Amikor megláttam arcodat, mintha Isten arcát láttam volna, olyan kegyes voltál hozzám."*

Jákób ezután visszatér Kánaánba, Ézsau Széírbe. Isten hűséges volt ígéretéhez, épségben visszavitte Jákóbot atyái földjére. Megbékéltette magával és megmentette testvérétől is.

A mai napon konfliktusainkat vigyük Jézus Krisztus elé. Az elé a Jézus elé, akiben Isten megbékéltette a világot önmagával. Őt, aki nem ismert bűnt, a kereszten bűnné tette Isten miértünk. Lásd be, hogy harcaid és küzdelmeid elsősorban Isten ellen valók. Vele békélj meg, hogy Krisztusban másokkal is megbékélhess. Benne leszel új teremtés, kapsz új életet és új feladatot, a békéltetés szolgálatát. ÁMEN!